

ตอนที่ 2

แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน เป็นแหล่งที่ให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ซึ่งจัดไว้ภายในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ภายในโรงเรียน ในการจัดและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละโรงเรียน ตัวอย่างแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียน ห้องปฏิบัติการ ศูนย์พัฒนาการสอนวิชาต่างๆ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง แหล่งธรรมชาติในโรงเรียน สวนต่างๆ ในโรงเรียน ฯลฯ

2.1 ห้องสมุด

คำว่า ห้องสมุด ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Library” เป็นคำซึ่งมาจากภาษาละตินว่า “Libraria” แปลว่า ที่เก็บหนังสือ

ห้องสมุด เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดในโรงเรียน เป็นสถานที่รวบรวมสื่อการเรียนรู้ต่างๆ อาทิ หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อทัศนวัสดุ ตลอดจนสื่อการศึกษารูปแบบต่างๆ เพื่อสนับสนุน การจัดการเรียน การสอนในโรงเรียน

2.1.1 วัตถุประสงค์ของห้องสมุด

ห้องสมุดแต่ละแห่งที่ก่อตั้งขึ้นมาอาจมีนโยบายและวัตถุประสงค์แตกต่างกันไป ตามประเภทของห้องสมุด อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปห้องสมุดทุกประเภทจะมีวัตถุประสงค์หลักร่วมกัน คือ

1. **เพื่อการศึกษา (Education)** การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอ จากทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดจัดหาทั้งในและนอกหลักสูตร

2. **เพื่อให้ความรู้ข่าวสาร (Information)** ผู้ใช้หรือผู้เรียนสามารถติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหว และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากทุกมุมโลก ได้จากทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดจัดหาไว้ให้บริการเพื่อให้มีความรู้ ทันสมัย ทันโลก ทันเหตุการณ์ อยู่เสมอ

3. **เพื่อการค้นคว้าและวิจัย (Research)** การค้นคว้าเป็นงานหลักงานหนึ่งในสถาบันการศึกษาของครู และนักเรียน ซึ่งต้องผลิตโครงการหรือโครงการต่างๆ ห้องสมุด จึงต้องจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องไว้ให้บริการ เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนมุ่งสู่ ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ

4. **เพื่อความจรรโลงใจ (Inspiration)** ห้องสมุดช่วยสร้างสรรค์ความจรรโลงใจ ให้แก่ผู้ใช้บริการ ด้วย ทรัพยากรสารสนเทศประเภทงานศิลปะ ศาสนา ปรัชญา วรรณคดี ท่องเที่ยว และบทประพันธ์ต่างๆ ซึ่งผู้อ่าน จะรู้สึกซาบซึ้งใจ เล็งเห็นคุณค่าของคุณความดี ชื่นชมในความสำเร็จของผู้อื่น สามารถยกระดับจิตใจและพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี มีคุณธรรม ยิ่งขึ้นไปอีก

5. เพื่อความเพลิดเพลิน และพักผ่อนหย่อนใจ (Recreation) สิ่งพิมพ์ประเภทนวนิยาย เรื่องสั้น หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร สื่อโสตทัศนและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดูหนัง ฟังเพลง ในห้องสมุดนับเป็นการเข้าไปใช้บริการเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจที่ดี

ภาพที่ 3.5 : ห้องสมุดโรงเรียนลาดยาววิทยาคม

2.1.2 ประเภทของห้องสมุด

ห้องสมุดแบ่งเป็น 5 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. **ห้องสมุดโรงเรียน** คือ ห้องสมุดที่จัดตั้งขึ้น ภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของสถานศึกษานั้นๆ รวมทั้งเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านหนังสือให้แก่แก่นักเรียนด้วย
2. **ห้องสมุดวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย** คือ ห้องสมุดที่จัดตั้งขึ้นในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยทุกแห่ง หรือ สำนักหอสมุด จัดให้บริการแก่ นิสิต นักศึกษา อาจารย์ และนักวิจัย เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้าและวิจัย
3. **ห้องสมุดประชาชน** คือ ห้องสมุดที่รัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการแก่บุคคลทั่วไป โดยไม่จำกัดเพศ วัย และระดับการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ ข่าวสาร และความบันเทิงต่างๆไป ห้องสมุดประเภทนี้จึงมีหนังสือหลากหลายประเภทไว้ให้บริการ เช่น ห้องสมุดประชาชน เป็นต้น
4. **ห้องสมุดเฉพาะ** คือ ห้องสมุดที่จัดตั้งขึ้นในหน่วยงานราชการต่างๆ องค์กร สมาคม สถาบัน บริษัท ธนาคาร หนังสือที่อยู่ในห้องสมุดประเภทนี้ ส่วนมากเป็นหนังสือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของหน่วยงานนั้นๆ จัดไว้เพื่อให้บริการแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานได้ศึกษาหาความรู้ในแขนงงานที่ตนปฏิบัติงาน
5. **หอสมุดแห่งชาติ** คือห้องสมุดที่เก็บรวบรวมสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้นภายในประเทศไว้ อย่างสมบูรณ์ และอนุรักษ์ไว้ให้คงทนถาวร จัดให้ใช้ประโยชน์ในด้านประกอบการค้นคว้าวิจัย หอสมุดแห่งชาติ จะต้องได้รับสิ่งพิมพ์ทุกเล่มที่พิมพ์ขึ้นภายในประเทศตามกฎหมาย

2.2 ห้องปฏิบัติการ

ห้องปฏิบัติการ หมายถึง ห้องที่ทางโรงเรียนจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นสถานที่ฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน เพื่อเสริมการเรียนรู้ภาคทฤษฎีเช่น ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการฟิสิกส์ ห้องปฏิบัติการเคมี เป็นต้น ให้ผู้เรียนสามารถใช้เป็นแหล่งฝึกฝนทักษะ เพื่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญ และเกิดประสบการณ์ในด้านต่างๆ ต่อตัวผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 3.6 : ห้องปฏิบัติการทางภาษา โรงเรียนลาดยาววิทยาคม

2.3 ห้องสมุดกลุ่มสาระวิชา

โรงเรียนสามารถจัดห้องสมุดกลุ่มสาระวิชา หรือห้องสมุดศูนย์วิชา ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง อาจเป็นห้องสำหรับการเรียนการสอนวิชานั้นๆ เป็นมุมหนังสือของกลุ่มสาระวิชา หรืออาจเป็นห้องโดยเฉพาะวิชาใดวิชาหนึ่ง เพื่อให้บริการสื่อการเรียนการสอน เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้บริการแก่ครู ผู้เรียน เข้าศึกษาค้นคว้าได้อย่างอิสระ สามารถเข้าไปศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มโดยจัดไว้ในห้องพักครูหรือหน้าห้องพักครูหรือจัดไว้ในห้องเรียนประจำวิชา

ภาพที่ 3.7 : ห้องสมุดกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนลาดยาววิทยาคม

ภาพที่ 3.8 : ห้องแนะแนว
โรงเรียนลาดยาววิทยาคม

2.4 อุทยานการศึกษา

อุทยานการศึกษาเป็นสถานที่ที่ให้ความรู้ ความรื่นรมย์ตามธรรมชาติ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ความเพลิดเพลินอย่างมีสาระ โดยจัดเป็นสวนสมุนไพร สวนพฤกษศาสตร์ สวนเกษตร สวนธรรมชาติ ฯลฯ โดยการจัดภูมิทัศน์ให้สวยงาม มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ พัฒนาอารมณ์และจิตใจของผู้เรียน

2.5 ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นแหล่งผลิตและให้บริการเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอนและ ผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน อินเทอร์เน็ต ซีดี-รอม และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สื่อประสม โดยอาจจัดเป็นห้องโดยเฉพาะหรือจัดเป็นอาคารเอกเทศโดยเฉพาะ (วิลาสินี เทพวงศ์. 2548 : 19)

ภาพที่ 3.9 : ศูนย์เทคโนโลยี โรงเรียนลาดยาววิทยาคม

นอกจากห้องสมุดและห้องปฏิบัติการต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่เป็นสถานที่แล้ว โรงเรียนยังมีแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่ทางโรงเรียน ครูและนักเรียนช่วยกันจัดทำขึ้น อาทิ ป้ายนิเทศหน้าอาคารหรือหน้าชั้นเรียน แผ่นป้ายความรู้ ต้นไม้พูดได้ สวนสมุนไพร หรือสวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นแหล่งให้ความรู้แก่ผู้เรียนทั้งสิ้น